कालस्तु बलवान् प्राप्तस्तेन तिष्ठसि वासव। यत्तद्वर्षसहस्रान्तं पूर्णं भवितुमर्हति।
यथा मे सर्व्वगात्राणि न सुस्थानि महौजसः। अहमैन्द्र्याच्युतः स्थानात्त्वमिन्द्रः प्रकृतो दिवि।
सुचित्रे जीवलोकेऽस्मिन्नुपास्यः कालपर्य्ययात्। किं हि कृत्वा त्वमिन्द्राऽद्य किं वा कृत्वा वयं च्युताः।
कालः कर्त्ता विकर्त्ता च सर्व्वमन्यदकारणं। नाशं विनाशमैश्वर्य्यं सुखं दुःखं भवाभवौ। ८२८
विद्वान् प्राप्यैवमत्यर्थं न प्रहृष्येन्न च व्यथेत्। त्वमेव हीन्द्र वेत्थास्मान् वेदाहं त्वाञ्च वासव।
किं कत्थसे मां किञ्च त्वं कालेन निरपत्रप। त्वमेव हि पुरा वेत्थ यत्तदा पौरुषं मम।
समरेषु च विक्रान्तं पर्य्याप्तं तन्निदर्शनं। आदित्यैश्चैव रुद्रैश्च साध्यैश्च वसुभिः सह।
मया विनिर्ज्जिताः पूर्व्वं मरुतश्च शचीपते। त्वमेव शक्र जानासि देवासुरसमागमे।
समेता विबुधा भग्नाः स्तरसा समरे मया। पर्व्वताश्चासकृत् क्षिप्ता सवनाः सवनौकसः। ८२९
सटङ्कशिखरा भग्नाःसमरे मूर्द्ध्नि ते मया। किन्तु शक्यं मया कर्त्तुं कालो हि दुरतिक्रमः।
न हि त्वां नोत्सहे हन्तुं स वज्रमपि मुष्टिना। न तु विक्रमकालोऽयं क्षमाकालोऽयमागतः।
तेन त्वां मर्षये शक्र दुर्म्मर्षणतरस्त्वया। तं मां परिणते काले परीतं कालवह्निना।
नियतं कालपाशेन बद्धं शक्र विकत्थसे। अयं स पुरुषः श्यामो लोकस्य दुरतिक्रमः।
बद्धा तिष्ठति मां रौद्रः पशुं रशनया यथा। लाभालाभौ सुखं दुःखं कामक्रोधौ भवाभवौ। ८३०
बधबन्धप्रमोक्षश्च सर्व्वं कालेन लभ्यते। नाहं कर्त्ता न कर्त्ता त्वं कर्त्ता यस्तु सदा प्रभुः।
साऽयं पचति कालो मां वृक्षे फलमिवागतं। यान्येव पुरुषः कुर्व्वन् सुखैः कालेन युज्यते।
पुनस्तान्येव कुर्व्वाणो दुःखैः कालेन युज्यते। न च कालेन कालज्ञः स्पृष्टः शोचितुमर्हति।
तेन शक्र न शोचामि नास्ति शोके सहायता। यदा हि शोचतः शोको व्यसनं नापकर्षति।
सामर्थ्यं शोचतो नास्तीत्यतोऽहं नाद्य शोचिमि। एवमुक्तः सहस्राक्षो भगवान् पाकशासनः। ८३०
प्रतिसंहृत्य संरम्भमित्युवाच शतक्रतुः। सवज्रमुद्यतं बाहुं दृष्ट्वा पाशांश्च वारुणान्।
कस्येह न व्यथेद्बुद्धिर्म्मृत्योरपि जिघांसतः। सा ते न व्यथते बुद्धिरचला तत्त्वदर्शिनी।
ध्रुवं न व्यथसेऽद्य त्वं धैर्य्यात् सत्यपराक्रमः। को हि विश्वासमर्थेषु शरीरे वा शरीरभृत्।
कर्त्तुमुत्सहते लोके दृष्ट्वा सम्प्रस्थितं जगत्। अहमप्येवमेवैनं लोकं जानाम्यशाश्वतं।
कालाग्नावाहितं घोरे गुह्ये सततगेऽक्षरे। न चात्र परिहारोऽस्ति कालस्पृष्टस्य कस्यचित्। ८३१
सूक्ष्माणां महतांश्चैव भूतानां परिपच्यतां अनीशस्याप्रमत्तस्य भूतानि पचतः सदा।
अनिवृत्तस्य कालस्य चयं प्राप्तो न मुच्यते। अप्रमत्तः प्रमत्तेषु कालो जागर्त्ति देहिषु।
प्रयत्नेनाप्यपक्रान्तो दृष्टपूर्व्वो न केनचित्। पुराणः शाश्वतो धर्म्मः सर्व्वप्राणभृतां समः।
कालो न परिहार्य्यश्च न चास्यास्ति व्यतिक्रमः। अहोरात्रांश्च मासांश्च क्षणान् काष्ठा लवान् कलाः।
सम्पिण्डयति यः कालो वृद्धिं वार्द्धुषिको यथा। इदमद्य करिष्यामि श्वः कर्त्ताऽस्मीति वादिनं। ८३२
कालो हरति सम्प्राप्तो नदीवेग इव द्रुमं। इदानीं तावदेवासौ मया दृष्टः कथं मृतः।